

Doç. Dr. Pakize Ezgi Akbulut

**TÜRK-İSVİÇRE VE ALMAN HUKUKUNDA
KARIŞMA-BİRLEŞME VE İŞLEME**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV

BİRİNCİ BÖLÜM

§ Alman Hukukunda Karışma- Birleşme ve İşleme

I. Konunun Alman Hukukunda Ele Alınış Şekli	1
II. Taşınırın Taşınmazla Birleşmesi (BGB § 946).....	2
A. Genel Olarak.....	2
B. Koşulları.....	5
C. Hukuki Sonuçları	7
III. Taşınırın Birleşmesi (BGB § 947)	7
A. Genel Olarak.....	7
B. Koşulları.....	11
C. Hukuki Sonuçları	12
1. Paylı Mülkiyetin Oluştığı Hallerde	12
2. Tek Başına Mülkiyetin Mevcut Olduğu Hallerde.....	13
IV. Taşınırın Karışması (BGB § 948)	15
A. Genel Olarak.....	15
B. Koşulları.....	17
C. Özellikle Paranın Karışması (Vermengung von Geld).....	21
D. Hukuki Sonuçları	24
V. Taşınırın İşlenmesi (BGB § 950).....	25
A. Genel Olarak.....	25
B. Koşulları.....	29

1. Genel Olarak.....	29
2. İşlemenin Konusu.....	30
3. İşleme Eyleminin İçeriği.....	32
4. İşleme Sonucunda Yeni Bir Eşyanın Ortaya Çıkması.....	35
5. Malzemenin Değerinin İşleme Değerinden Önemli Ölçüde Düşük Olması.....	40
a. Genel Olarak.....	40
b. Değer Oranının Belirlenmesi.....	41
C. Malzeme Malikinin Kendi Eşyasını İşlemesi.....	44
D. İşleme (BGB § 950) ve Birleşmenin (BGB § 947) Birbirinden Ayırt Edilmesi ve İşlemenin Benzer Kurumlarla İlişkisi.....	45
E. İşlemenin İspatı.....	47
F. İşlemenin Hukuki Sonuçları.....	47
1. Genel Olarak.....	47
2. BGB § 950'nin Emredici Nitelikte Olup Olmadığı.....	48
3. BGB § 950 Uyarınca Mülkiyet Hakkını Kazanabilecek Kişiler.....	50
a. Üretici (Hersteller) Kavramı ve Kapsamı.....	50
aa. Genel Olarak.....	50
bb. -Uzatılmış- Mülkiyeti Saklı Tutma Sözleşmesi Çerçevesinde Üretici Kavramı.....	55
b. Çeşitli Hukuki İlişkiler Çerçevesinde Üretici Kavramı.....	60
aa. Genel Olarak.....	60
bb. İş Sözleşmesi Çerçevesinde Üretici Kavramı.....	60
cc. Eser Sözleşmesi ve Eser Teslimi Sözleşmesi Çerçevesinde Üretici Kavramı.....	61
dd. Tüzel Kişilerde Üretici Kavramı.....	64
G. İşlenen Malzeme Üzerindeki Hakların Sona Ermesi.....	64
VI. Üçüncü Kişilerin Hakları (BGB § 949).....	66
VII. Hak Kaybının Telifisi (BGB § 951).....	72

A. Genel Olarak.....	72
B. BGB § 951'in Yedek Hüküm Niteliğinde Kabul Edilmesi.....	75
C. Sebepsiz Zenginleşme Hükümlerinin Uygulanması.....	75
D. Sebepsiz Zenginleşme Hükümleri Çerçevesinde Alacak Talebinde Bulunmak İçin Gerekli Koşullar	77
1. Hak Kaybına Uğramış Olma.....	77
a. Genel Olarak	77
b. Talep Alacaklısı	79
c. Talep Borçlusu.....	79
d. Talebin İçeriği ve Kapsamı.....	80
2. İfa Amacının Bulunmaması.....	84
3. Hukuki Sebebin Bulunmaması.....	85
E. İkidenden Fazla Kişinin Bulunması Halinde.....	86
F. Diğer Hukuki Sonuçlar [BGB § 951, (2), c. 1]	89
1. Genel Olarak.....	89
2. Haksız Fiil Hükümleri Çerçevesinde Tazminat Talebi.....	90
3. Giderlerin Tazmini (Verwendungsersatz)	91
4. Söküp Alma Hakkı (Wegnahmerecht/Ius Tollendi)	93

İKİNCİ BÖLÜM

§ § Türk-İsviçre Hukukunda Karışma-Birleşme ve İşleme

I. Karışma ve Birleşme (TMK m. 776, ZGB Art. 727)	97
A. Genel Olarak.....	97
B. Karışma ve Birleşmenin Unsurları.....	99
1. Karışan veya Birleşen Eşyaların Taşınır Olması ve Bu Taşınırların Niteliği.....	99
2. Karışma veya Birleşmenin Nedeninin Önem Arz Etmemesi	104
3. Ortaya Çıkan Eşyanın Niteliği.....	105

4. Karışan veya Birleşen Taşınırın Farklı Maliklere Ait Olmasının Gerekip Gerekmediği.....	105
a. Genel Olarak	105
b. Karışma veya Birleşmeyi Gerçekleştiren Kişinin Ehliyeti	107
5. Taşınırın Önemli Bir Zarara Uğratılmadan veya Aşırı Emek ve Para Harcanmadan Ayırışmaması	108
a. Genel Olarak	108
b. Önemli Zarar/Değer Değişikliği Olmaksızın Ayırışmanın Yapılamaması (Fiziki ve Ekonomik Ölçüt) ...	109
c. Aşırı Ölçüde Emek ve Para Harcama Olmaksızın Ayırışmanın Yapılamaması.....	112
6. Karışma veya Birleşmenin Bir Emeğin Ürünü Olması Halinde Doğabilecek Sonuçlar.....	113
C. Özel Olarak Para ve Hamile Yazılı Senetlerin Karışması	115
1. Genel Olarak.....	115
2. Paranın Karışması	115
3. Hamile Yazılı Senetlerin Karışması	119
D. Karışma ve Birleşmenin Hukuki Sonuçları.....	120
1. Aynı Sonuçlar.....	120
a. Genel Olarak	120
b. Karışan veya Birleşen Taşınırın Maliklerinin TMK m. 776 I Uyarınca Paydaş Olmaları	126
aa. Genel Olarak	126
bb. Meydana Gelen Yeni Eşya Üzerindeki Hak Sahipliği. 126	
aaa. Karışan veya Birleşen Taşınırın Maliklerinin Yeni Eşyadaki Hak Sahipliği	126
bbb. Karışan veya Birleşen Taşınır Üzerinde Üçüncü Kişinin Bir Hakkının Bulunması Halinde.....	127
c. Taşınırlardan Birinin İkincil Nitelikte Bütünleyici Parça Olması- Akzession- (TMK m. 776 II, ZGB Art. 727 II)	134

aa. Genel Olarak	134
bb. Taşınır Üzerinde Bulunan Haklar.....	137
2. Karışma veya Birleşme Halinde Borçlar Hukukundan Doğan Sonuçlar (TMK m. 776 III, ZGB Art. 727 III).....	138
a. Genel Olarak	138
b. Karışma veya Birleşme Sonucunda Paylı Mülkiyet İlişkisi Oluşması Halinde	139
aa. Sözleşme Hükümleri Uyarınca Tazminat	139
bb. Haksız Fiil Hükümleri Uyarınca Tazminat.....	140
cc. Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Talepler	140
c. Tek Başına Mülkiyetin Oluştığı Hallerde	140
3. Birleşme Sonucuna Özgü Söküp Alma Hakkı (Wegnahmerecht/Ius Tollendi) ve Giderleri Tazmin Talebi (Verwendungsersatz)	141
II. İşleme (TMK m. 775, ZGB Art. 726)	144
A. Genel Olarak.....	144
B. TMK m. 775'in (ZGB Art. 726) Amacı.....	146
C. İşleme ile Karışma ve Birleşme Arasındaki İlişki.....	147
D. İşlemenin Koşulları.....	149
1. Genel Olarak.....	149
2. İşlemenin İnsan Faaliyeti Sonucunda Oluşması	150
3. Taraflar Arasında İşlemeye Yönelik Bir Hukuki İlişkinin Bulunup Bulunmaması/İşleme Hükümünün Emredici Niteliği.....	151
4. İşlenen Malzemenin Başkasına Ait Olması Gerekip Gerekmediği.....	163
5. Meydana Gelen Şeyin Yeni Eşya Sayılması.....	166
6. Yeni Eşyanın Taşınır Olması	170
7. Yeni Eşyayı Meydana Getiren Emeğin Değerinin Malzeme Değerinden Fazla Olması	171
a. Emeğin Değerinin/İşleme Değerinin Hesaplanması.....	171

b. Bir Kimsenin Kendi Malzemesi ile İşleme Sürecine Katılması veya Malzeme Maliklerinin Birden Fazla Kişiden Oluşması	175
8. Yeni Eşyanın Eski Duruma Döndürülemeyecek Nitelikte Olması Gerekmez	177
E. İşlemenin Hukuki Sonuçları	178
1. Genel Olarak	178
2. Aynı Sonuçlar	180
a. Yeni Eşyanın Malikinin Belirlenmesi	180
aa. Genel Olarak	180
bb. İşleyenin Yeni Eşyanın Maliki Olması (Nitelikli İşleme)	182
aaa. Emegün Değerinin Malzeme Değerinden Fazla Olması	182
bbb. İşleyenin İyiniyetli Olup Olmaması Mülkiyetin Kazanılması Bakımından Önem Arz Etmez	182
i. Genel Olarak	182
ii. Hâkimin Takdir Yetkisine Etki Eden Hususlar	184
ccc. TMK m. 775 II (ZGB Art. 726 II) Uyarınca İşleyen Tarafından Mülkiyet Hakkının Kaybedilmesi	187
cc. Malzeme Malikinin Yeni Eşyanın Maliki Olması (Basit İşleme)	188
dd. TMK m. 775 I Çerçevesinde Hak Sahibinin Açabileceęi Aynı Nitelikli Davalar	188
ee. İşleyenin Birden Fazla Kişiden Oluşması Halinde	189
b. Malzeme Üzerindeki Mülkiyet Hakkının Sona Ermesi ve Malzeme Üzerinde Üçüncü Kişilerin Sahip Olduğu Hakların Durumu	190
aa. Genel Olarak	190
bb. Nitelikli İşleme Sonucunda	190

cc. Basit İşleme Sonucunda	191
3. Borçlar Hukukundan Doğan Alacak Taleplerine İlişkin Sonuçlar	193
a. Genel Olarak	193
b. İşleyenin Yeni Şeyin Maliki Olması Halinde (Nitelikli İşleme)	195
c. Malzeme Malikinin Yeni Şeyin Maliki Olması Halinde (Basit İşleme)	195
d. Sözleşmeye Aykırılık Hükümlerine Başvurulup Başvurulamayacağı	196
e. Haksız Fiil Hükümleri Uyarınca Tazminat Talebi	196
f. Talep Edilebilecek -Maddi- Zarar Kalemleri.....	197
g. Sebepsiz Zenginleşme Hükümlerine Göre İade Talebi	198
h. Vekaletsiz İşgörme Hükümlerine Başvurulup Başvurulamayacağı	206
i. Manevi Tazminat Talebinde Bulunulup Bulunulamayacağı	209
j. Sınırlı Aynı Hak Sahiplerinin Durumu	210
SONUÇ	211
KAYNAKÇA.....	217